

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

AYLIK VERİ BÜLTENİ

METAVERİ AÇIKLAMALARI

1. Verinin yasal dayanağı;

Dış ticaret verilerine ilişkin bilgilerin yasal dayanağı, 4458 sayılı Gümrük Kanunu, Gümrük Yönetmeliği, 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu ve 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili diğer gümrük ve dış ticaret mevzuatıdır.

Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) üzerinden gerçekleştirilen ticaret sicili işlemlerine ilişkin verilerin yasal dayanağı, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ile Ticaret Sicili Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuattır.

Esnaf ve Sanatkârlara ilişkin verilerin yasal dayanağı, 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu, Esnaf ve Sanatkâr Sicil Yönetmeliği, Esnaf ve Sanatkâr Sicil Gazetesi Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuattır.

Hal Kayıt Sistemine (HKS) ilişkin verilerin yasal dayanağı, 5957 sayılı Sebze ve Meyveler ile Yeterli Arz ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmelik ve ilgili diğer mevzuattır.

Kooperatiflere ilişkin verilerin yasal dayanağı, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi ile 5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullandırılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesine göre yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu Kararları ve ilgili diğer mevzuattır.

1

2. Verinin kaynağı;

Dış ticaret verilerine ilişkin bilgilerin temel kaynağı, gümrük mevzuatına göre ihracatçılar/ithalatçılar veya temsilcileri tarafından düzenlenen gümrük beyannamelerinin tescil edildiği, Bakanlığımızca kullanılan **BİLGE** (Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri) programı ve ilgili modülleridir.

Söz konusu uygulama programı vasıtasıyla elde edilen, gümrük işlemleri tamamlanarak;

- Veri Ambarına aktarılan dış ticaret verileri Bakanlığımız idari kayıtlarından,
- RİP kapsamındaki resmi dış ticaret istatistikleri ise, Bakanlığımız idari kayıtlarından ve TÜİK tarafından anket usulü ile derlenen veriler kullanılarak analiz edilen verilerden

Oluşmaktadır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

AYLIK VERİ BÜLTENİ

Şirket verilerine ilişkin bilgilerin kaynağı, Merkezi Sicil Kayıt Sistemi'dir. (MERSİS)

Esnaf ve sanatkâr verilerine ilişkin bilgilerin kaynağı, Esnaf ve Sanatkâr Bilgi Sistemi'dir. (ESBİS)

Sebze ve meyve ticareti verilerine ilişkin bilgilerin kaynağı Hal Kayıt Sistemi'dir. (HKS)

Kooperatif verilerine ilişkin bilgilerin temel kaynağı, kooperatif işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesini sağlayan Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS), esnaf ve sanatkârlar tarafından kullanılan krediler için ise Türkiye Halk Bankası A.Ş'den alınan verilerdir.

3. Veriye ilişkin önemli tanımlar, kavramlar ve anahtar kelimeler;

İhracat: İhracat, bir ülke sınırları içerisinde serbest dolaşımda bulunan malların ve hizmetlerin başka ülkelere satılmasını/gönderilmesini ifade eder.

İthalat: Bir malın, yürürlükteki ithalat mevzuatı ile gümrük mevzuatına uygun şekilde başka ülkelerden veya serbest bölgelerden Türkiye gümrük bölgesine sokulmasını veya mevzuat gereği ithalat olarak kabul edilecek başka sair giriş ve işlemleri ifade eder.

Ülke: Dış ticaret verileri açısından ülke; ihracat için malın tüketileceği, bilinmiyorsa gideceği bilinen son ülke (varış ülkesi), ithalat için ise malın menşe ülkesini ifade eder.

İstatistikî Kıymet: Dış Ticaret değerinin para birimi (ABD Doları) cinsinden değeridir. İhracatta FOB (Mal Bedeli + İhracatçı ülke sınırına kadar olan masraflar), İthalatta ise CIF (Mal Bedeli + Navlun + Sigorta) şeklindedir.

Gümrük Vergileri: İlgili mevzuat uyarınca eşyanın ithali veya ihracında uygulanan ve gümrük idarelerince tahsili gereken gümrük vergisi, eş etkili vergiler ve mali yüklerin tümünü ifade eder.

Gümrük Müdürlüğü: Gümrük işleminin yapıldığı gümrük idaresini ifade eder.

Bölge Müdürlüğü: Gümrük işlemlerinin yapıldığı gümrük idaresinin bağlı olduğu Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğünü ifade eder.

Taşıma Şekli: Dış ticarete konu olan eşyanın taşıma şeklini ifade eder.

Ödeme Şekli: Taraflar arasında yapılan sözleşmede belirtilen ödeme şeklini ifade eder.

Gümrük Beyannamesi: Gümrük idarelerine, yurda girecek veya çıkacak olan, transit yapılmak veya başka bir işleme tabi tutulmak istenen eşyaya ilişkin olarak yapılan yazılı beyan belgesini ifade eder.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

AYLIK VERİ BÜLTENİ

Antrepo: Gümrük gözetimi altında bulunan ve serbest dolaşımda olmayan eşyanın konulduğu veya izin verildiği durumlarda serbest dolaşımda bulunan eşyanın ihraç edilmek kaydıyla konulduğu yeri ifade eder.

Kişi: Gerçek ve tüzel kişiler ile yürürlükteki mevzuatın öngördüğü hallerde, hukuken tüzel kişilik statüsüne sahip olmamakla birlikte hukuki tasarruflar yapma yetkisi tanınan kişiler ortaklığıdır.

Gümrük Tarife Cetveli: Bakanlar Kurulunca kabul edilen Türk Gümrük Tarife Cetveli ile tamamen veya kısmen Türk Gümrük Tarife Cetveline dayanan veya bu cetvelde alt açılımlar ekleyen ve eşya ticaretine ilişkin tarife önlemlerinin uygulanması için tespit edilen diğer cetvellere dir.

Fasıl: Fasıl, bölümlerden daha alt düzeyde ve bölümlere nazaran daha çok birbirine benzeyen aynı nitelikteki eşyaları içine alır ve Armonize Sistem Kodu 'nu oluşturan numaralandırmanın başladığı 6 basamaklı rakamdan oluşan Armonize Sistem Kodunun ilk iki rakamıyla ifade edilir.

Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP): Eşyanın Türk Gümrük Tarife Cetvelinde sınıflandırıldığı yeri gösteren 12 haneli numaradır.

Gümrük Rejimi: Gümrük rejimi deyimi,

- Serbest dolaşıma giriş rejimini,
 - Transit rejimini,
 - Gümrük antrepo rejimini,
 - Dâhilde işleme rejimini,
 - Gümrük kontrolü altında işleme rejimini,
 - Geçici ithalat rejimini,
 - Hariçte işleme rejimini,
 - İhracat rejimini
- İfade eder.

Gümrük Kapısı: Karayolu, demiryolu, havayolu ve denizyolu ile Türkiye'ye girecek veya Türkiye'den çıkacak yolcular ile eşyanın giriş ve çıkışlarının yapıldığı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen yerleri ifade eder.

Kara Kapısı: Karayolu ile Türkiye'ye girecek veya Türkiye'den çıkacak yolcular ile eşyanın giriş ve çıkışlarının yapıldığı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen yerleri ifade eder.

Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS): Ticaret sicili işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü, ticaret sicili kayıtları ile tescil ve ilan edilmesi gereken içeriklerin düzenli olarak depolandığı ve elektronik ortamda sunulduğu, Bakanlığımız ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği nezdinde oluşturulan ve işletilen merkezi ortak veri tabanını da içeren bilgi sistemidir.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

AYLIK VERİ BÜLTENİ

Esnaf ve Sanatkâr Bilgi Sistemi (ESBİS): Esnaf ve sanatkârlara yönelik sicil işlemleri ile oda kayıt işlemlerinin elektronik ortamda yürütüldüğü bilgi sistemidir.

Tescil: Yeni esnaf işletmesinin açılışını ifade eder.

Tadil: Mevcut esnaf işletmesinin adres veya unvan bilgilerinin güncellenmesini ifade eder.

Terkin: Esnaf işletmesinin kapanması ifade eder.

Meslek: 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 63 üncü maddesi gereğince Esnaf ve Sanatkâr İle Tacir ve Sanayiciyi Belirleme Koordinasyon Kurulunca tespit olunan ve Resmi Gazetede yayımlanan "Esnaf ve Sanatkâr Meslek Kolları" listesini ifade eder.

Hal Kayıt Sistemi (HKS) : Toptan sebze ve meyve ticareti hareketlerinin anlık olarak işlendiği, sebze ve meyve ticareti ile iştigal eden kişiler, sebze ve meyve toptancı halleri, pazar yerleri, üretici örgütleri, hal hakem heyetleri ile sebze ve meyve toptan fiyatlarına ilişkin kayıtların tutulduğu bilgi sistemidir.

Bildirim: Bildirim miktarı veya üzerindeki malların üretildiği yerden veya girdiği gümrük kapısının bulunduğu yerden, her ne sebeple olursa olsun sevkinden önce bildirimciler tarafından HKS'ye yapılan beyan işlemidir.

Bildirim Miktarı: Adet ile yapılan satışlarda 150 adet, bağ ile yapılan satışlarda 50 bağ, kilogram ile yapılan satışlarda 100 kilogram sebze ve meyveyi ifade etmektedir.

Kooperatif: 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu, 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun ile 1581 sayılı Tarım Kredi ve Birlikleri Kanununa göre kurulan, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu uyarınca ticaret şirketi sayılan, tüzel kişiliği haiz ticari kuruluşlardır.

Kooperatif Ortağı: Değişir sermaye yapısındaki kooperatiflere serbest giriş çıkış ilkesi doğrultusunda, sermaye taahhüdü altına girerek ortak olan gerçek veya tüzel kişilere ortak denir. Dünya uygulamaları incelendiğinde hem kooperatif ortağı, hem de kooperatif üyesi tanımlamalarına rastlanmaktadır.

Kooperatif Bilgi Sistemi (KOOPBİS): Kooperatif işlemlerinin elektronik ortamda yürütülmesini sağlayan bilgi sistemidir.

4. Konu başlıkları;

A. Dış Ticaret Verileri

I. Genel İhracat ve İthalat

II. Fasıllara Göre İhracat ve İthalat

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

AYLIK VERİ BÜLTENİ

- III. Geniş Ekonomik Grupların (GEG) Sınıflamasına Göre İhracat ve İthalat
- IV. Ülkelere Göre İhracat ve İthalat
- V. Taşıma Şekillerine Göre İhracat ve İthalat
- VI. Ödeme Şekillerine Göre İhracat ve İthalat

B. Gümrük Vergilerine İlişkin Veriler

C. Şirket Verileri

D. Hal Kayıt Sistemi Verileri

E. Esnaf ve Sanatkâr Verileri

F. Kooperatif Verileri

5. Kullanılan simge ve kısaltmalar;

GTB: Gümrük ve Ticaret Bakanlığı

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

RİP: Resmi İstatistik Programı

MERSİS: Merkezi Sicil Kayıt Sistemi

ESBİS: Esnaf ve Sanatkârlar Bilgi Sistemi

HKS: Hal Kayıt Sistemi

KOOPBİS: Kooperatif Bilgi Sistemi

TESKOMB: Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği

6. Verilerin derleme ve güncelleme dönemi;

Dış ticaret verileri gümrük idarelerinde işlemleri tamamlanan ihracat ve ithalat verilerini kapsamakta olup, cari günden 24 saat önceki ham veriler Bakanlık veri ambarına aktarılmakta ve güncellenmektedir.

MERSİS üzerinden gerçekleştirilen ticaret sicili işlemlerine ilişkin veriler ise aylık olarak derlenmekte ve güncellenmektedir.

Esnaf ve sanatkâr verileri ESBİS'e günlük olarak işlenmekte olup, bu veriler aylık olarak derlenmekte ve güncellenmektedir.

Hal Kayıt Sistemi verileri HKS'ye anlık olarak işlenmekte olup, bu veriler aylık olarak derlenmektedir.

KOOPBİS üzerinden gerçekleştirilen kooperatif işlemlerine ilişkin veriler günlük olarak işlenmekte olup, bu veriler aylık olarak derlenmektedir. Esnaf ve sanatkârların kullandıkları kredi miktarlarıyla ilgili veriler Türkiye Halk Bankası A.Ş.'den aylık olarak alınmaktadır. Kooperatiflere ilişkin veriler cari aydan bir önceki aya ilişkin olarak yayımlanmaktadır.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

AYLIK VERİ BÜLTENİ

7. Verilerin Revizyonu

Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca, dış ticaret istatistiklerinin derlenmesinde ve yayımlanmasında kullanılan uluslararası metodoloji kapsamında açıklanan veriler daha sonraki dönemde revizyona tabi tutulabilmektedir.

8. Verilere ilişkin önemli açıklamalar ve notlar;

Dış Ticaret verileri,

A. RİP Kapsamında,

a. Gümrük antrepoları, serbest bölgeler, gümrüksüz satış mağazaları Türkiye'nin gümrük sınırları dışı olarak kabul edildiğinden bu yerler ile 3. ülkeler arasında yapılan işlemler dış ticaret istatistikleri içinde yer almamaktadır.

b. Dış ticaret istatistikleri hesaplamasına,

- Transit ticaret,
- Yolcu beraberli eşya (Bavul ticareti),
- Geçici ithalat ve ihracat,
- Sınırı geçmeyen mallar,
- Değeri istatistiksel eşğin altında olan mallar,
- Para tabanlı altın, tedavüldeki paralar,
- Kiralanan mallar (finansal kiralama hariç).
- Tamir gören mallar

dahil edilmemektedir.

B. Bakanlığımız Veri Ambarı Sistemi aracılığıyla derlenen idari kayıtlar kapsamında,

- a. İthalatta eşyanın “Menşe Ülke”si, İhracatta ise eşyanın “Varış Ülke”si esas alınmaktadır.
- b. Bakanlığımız veri ambarındaki ham veriler üzerinde, Bültende yer alan verilerle sınırlı olmak üzere herhangi bir gizleme uygulanmamaktadır.
- c. Dış ticaret metodolojisine göre istatistiklere dahil edilmeyen gümrük rejimleri ve GTİP kodları, idari kayıtlar kapsamındaki verilere de dahil edilmemiştir.

Esnaf ve Sanatkâr verileri, 5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununa tabi, Esnaf ve Sanatkârlar Siciline kayıtlı esnaf ve sanatkârları kapsamaktadır. Ticaret Siciline kayıtlı, Ticaret ve Sanayi Odaları ile Ticaret Borsası üyelerini kapsamamaktadır.

Kooperatifçilik verileri, 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi ile 5570 sayılı Kamu Sermayeli Bankalar Tarafından Yürütülen Faiz Destekli Kredi Kullanılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesine göre yürürlüğe giren Bakanlar Kurulu Kararları kapsamında :

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

AYLIK VERİ BÜLTENİ

- 31.12.1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9. Maddesinde belirtilen el dokuma işleri, bakır işletmeciliği, çini ve çömlek yapımı, sedef kakma ve ahşap oyma işleri gibi kaybolmaya yüz tutan mesleklerde faaliyet gösteren esnaf ve sanatkârlara %100 faiz indirimli (faizsiz) kredi kullandırılabilir.
- 05.06.1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu kapsamında 3 yıllık ustalık belgesine sahip olan ve ustalık belgesiyle ilgili meslek kolunda son 1 yıl içerisinde kendi adına işletme kurduğunu belgeleyen usta girişimci esnaf ve sanatkârlara %100 faiz indirimli (faizsiz) kredi kullandırılabilir.
- KOSGEB tarafından sağlanan hibe ve faiz destekli krediden faydalananlar hariç olmak üzere, KOSGEB Uygulamalı Girişimcilik Eğitimini bitiren, başvuru tarihi itibarıyla 30 yaşını tamamlamamış olan genç girişimci esnaf ve sanatkârlara KOSGEB tarafından onaylanan projelerini Bankaya sunmaları durumunda 100.000 TL'ye kadar %100 faiz indirimli (faizsiz) kredi kullandırılabilir.
- Esnaf ve sanatkârlara makine, ekipman ve demirbaş alımları, işyeri modernizasyonu veya hammadde ve döner sermaye ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla 30.000 TL'ye kadar %100 faiz indirimli (faizsiz) kredi kullandırmaları 2016 yılı boyunca yapılmıştır.
- Yukarıdaki kredi türleri hariç olmak üzere, esnaf ve sanatkârlara kooperatifler ve Halk Bankasınca yapılacak istihbarat sonucuna göre bankacılık usul ve esasları çerçevesinde %50 faiz indirimli krediler (esnaf kredileri) kullandırılabilir.
- Anılan %50 ve %100 faiz indirimli krediler esnaf ve sanatkârlara, esnaf ve sanatkârlar kredi ve kefalet kooperatifleri (ESKKK) kefaletiyle veya ESKKK kefaleti olmaksızın doğrudan Halk Bankasına başvurulması suretiyle kullandırılmaktadır. Halk Bankası kaynaklarından kullanılan söz konusu kredilerin faizleri için bütçeden ayrılan ödenekten Hazine Müsteşarlığınca Halk Bankasına ödeme yapılarak, esnaf ve sanatkârların kullanmış olduğu kredilerin faizleri için sübvansiyon sağlanmaktadır.
- Terör olayları nedeniyle yaşadıkları mağduriyetin giderilmesine yönelik olarak Diyarbakır Sur ilçesi esnaf ve sanatkârlarına Türkiye Halk Bankası A.Ş. aracılığıyla sıfır faizli (faizsiz) kredi 50.000 TL'lik kredi verilmeye başlanılmış olup, bu kredinin faizinin %50'si Türkiye Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri Birlikleri Merkez Birliği (TESKOMB) bütçesinden karşılanmaktadır.

9. Veriyi derleyen ve katkıda bulunan diğer birimler;

Bakanlığımız idari kayıtlarından elde edilen veriler, Risk Yönetimi ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından derlenmekte ve koordine edilmektedir. İç Ticaret Genel Müdürlüğü ile Esnaf ve Sanatkârlar Genel Müdürlüğü ticari işletmelere ilişkin, Kooperatifçilik Genel

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

AYLIK VERİ BÜLTENİ

Müdürlüğü ise kooperatiflere ilişkin kaynak veriyi sağlamaktadır. RİP kapsamındaki dış ticaret istatistikleri ise, Bakanlığımız ve TUİK tarafından koordineli olarak derlenmektedir.

10. Veri kullanım esasları;

RİP kapsamında analiz yapılan dış ticaret istatistiklerinde veri gizleme yöntemleri uygulanmaktadır. Gizlilik politikaları zaman zaman güncellenebilmektedir. Verilerle ilgili, önceden haber verilmeden gizlilik politikasına ilişkin önemli değişiklikler yapılmamaktadır. RİP kapsamında kamuoyuna açıklanan veriler gizli kabul edilmemektedir.

11. Yasal uyarı;

Bültende yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup, sadece bilgi amaçlıdır. Bültende yer alan bilgiler, kaynak gösterilmek suretiyle yayımlanabilir; ancak bu bilgiler ticari amaçlarla kullanılamaz. Bültendeki bilgilerin telif ve diğer her türlü hakkı Gümrük ve Ticaret Bakanlığına aittir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda hiçbir taahhüt ve sorumluluk kabul etmez. Bültendeki bilgilerin yanlış veya eksik kullanımı veya yorumlanması sonucunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığına hiçbir kusur veya sorumluluk yüklenemez. Tabloda yer alan rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Bültende yer alan bütün bilgileri ve tasarımı önceden bildirimde bulunmaksızın değiştirebilir veya Bültenden kaldırabilir.